

บทที่ 4

สภาพปัญหาของแพทอง เทียว

ตามที่ได้ทราบกันแล้วว่า แพทอง เทียว นั้นเปรียบเสมือนหนึ่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญประเภทหนึ่งของจังหวัดกาญจนบุรี อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นเอกลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัด ดังนั้นการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวประเภทดังกล่าวจึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงสภาพของการท่องเที่ยวโดยรวมในแต่ละระดับ องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ลักษณะรูปแบบการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนที่สำคัญและเป็นตัวกำหนดทิศทางและความเป็นไปของการท่องเที่ยวแพในพื้นที่อย่างชัดเจน

สภาพของนักท่องเที่ยว นั้น ได้ทำการศึกษาทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวแพในจังหวัดกาญจนบุรี ในส่วนดังกล่าวจะเป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพทั่วไปของนักท่องเที่ยว รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยว ทักษะคิดและความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทแพ โดยขั้นตอนในการศึกษานั้นจะประกอบด้วยข้อมูลทุติยภูมิที่มีการเก็บรวบรวมไว้ รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม อันได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เพื่อให้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งการสังเกตการณ์สภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สำหรับข้อมูลทางด้านสภาพปัญหาและแนวทางในการแก้ไข นอกเหนือจากความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแพแล้ว ยังต้องประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับแพทอง เทียว โดยอีกส่วนหนึ่งมาจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวดังกล่าว เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นที่ได้จากประสบการณ์และความคุ้นเคยในพื้นที่ศึกษา ฉะนั้น การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น จะประกอบด้วย การสำรวจพื้นที่

การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ การรวบรวมความคิดเห็นจากแบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาถึงขั้นตอนการศึกษารายละเอียด และยังเป็น การหาข้อสรุปที่ชัดเจน สำหรับประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลที่ถูกต้อง ในส่วนต่อไป

สภาวะการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักแรมในจังหวัดกาญจนบุรี โดยสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปได้จากการคาดการณ์ ในปี พ.ศ. 2525 พบว่ามีนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักแรมในแพท่องเที่ยวจำนวนทั้งสิ้น 16,981 คน เป็นชาวไทย 9,692 คน ชาวต่างประเทศ 7,289 คน และต่อมาในปี พ.ศ. 2534 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 30,459 คน เป็นชาวไทย 16,595 คน ชาวต่างประเทศ 13,864 คน (ตารางที่ 4.1)

และจากการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวผู้ที่เข้าพักแรมในแพของจังหวัดกาญจนบุรี ในปี พ.ศ. 2539 นั้น พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าพักแรมจำนวน 42,632 คน เป็นชาวไทย 22,231 คน ชาวต่างประเทศ 20,401 คน ซึ่งในการสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามผู้ที่มาเยือนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวแพ ซึ่งจะใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 120 ตัวอย่าง¹

¹อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาณ, การสุ่มตัวอย่างทางการศึกษา (กรุงเทพฯ: โครงการตำราวิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม, 2530), หน้า 30 อ้างถึงใน Yamane, T. statistics (New York : Harper and Row Publication, 1973).

ตารางที่ 4.1 แสดงการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวที่พักแรมในแพทองเทียม
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525-2544

	นักท่องเที่ยว		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
ปี 2525	9,692	7,289	16,981
ปี 2529	12,387	9,420	21,807
ปี 2534	16,595	13,864	30,459
ปี 2539	22,231	20,401	42,632
ปี 2544	30,211	30,025	60,236

ที่มา : สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เป็นการสุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแพ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 120 ชุด โดยแบ่งพื้นที่บริเวณในการสำรวจและแจกแบบสอบถามในแต่ละพื้นที่ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างข้อมูล (Random) ในช่วงระหว่างวันหยุดสุดสัปดาห์ ซึ่งได้แก่ แพท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองฯ บริเวณอุทยานแห่งชาติไทรโยค และบริเวณท่าเรือท่ากระดาน ท่ามอกระตะในเขื่อนศรีนครินทร์ และท่าเรือบ้านท่าแพในเขื่อนเขาแหลม โดยแบ่งจำนวนของแบบสอบถามในสัดส่วนที่เท่ากันในแต่ละพื้นที่ พบว่า มีแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งสิ้น 113 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95 ของแบบสอบถามทั้งหมด เป็นชาวไทย 99 ชุด และเป็นชาวต่างประเทศ 14 ชุด

แต่อย่างไรก็ตาม ที่พบว่า นักท่องเที่ยวมีลักษณะของความคิดเห็น และรูปแบบของการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน และไม่มีความแตกต่างกันไปโดยบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ทั้งนี้ ได้มีการกระจายแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ในแหล่งท่องเที่ยวแพแต่ละบริเวณ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ และผลของการเก็บข้อมูลที่ได้ แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะเดินทางท่องเที่ยว และมีการประกอบกิจกรรมที่ไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าพื้นที่ที่จะอยู่คนละพื้นที่ก็ตาม ซึ่งก็จะมีผลต่อการเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยว ลักษณะของกิจกรรม รวมไปถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ก็คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนานั้นเอง

1.1 ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยว

การศึกษาลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวนั้น จุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อให้ทราบถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของนักท่องเที่ยว อีกทั้งสามารถบอกได้ถึงระดับและมาตรฐานของการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยว จากผลการศึกษาที่ได้ พบว่า ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแพในจังหวัดกาญจนบุรีมีรายละเอียดดังนี้

เพศ : นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่มาท่องเที่ยวแพ ในจังหวัดกาญจนบุรีมีนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันมาก รายละเอียดตามตารางที่ 4.2

อายุ : นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่นิยมมาท่องเที่ยวแพ ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ ระหว่าง 16-30 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่น รองลงมา เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุในช่วงระหว่าง 31-45 ปี และช่วงอายุ 46-60 ปี ตามลำดับ ส่วนในช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนที่น้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ รายละเอียดตามตารางที่ 4.2

จากลักษณะดังกล่าวแสดงว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่มาท่องเที่ยวแพในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนมากอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 16-45 ปี และเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ในสัดส่วนที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

1.2 แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวประเภทแพของจังหวัดกาญจนบุรี เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางการท่องเที่ยวอย่างมาก เพราะเนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักผ่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดกาญจนบุรี และมีจำนวนไม่น้อยที่เข้ามาท่องเที่ยวแพโดยตรง และจากการสุ่มตัวอย่างจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งพบว่า มีนักท่องเที่ยวชาวไทย ร้อยละ 87.6 และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ร้อยละ 12.4

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแพ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากรุงเทพฯ ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 34.5 รองลงมา ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดต่าง ๆ ในแต่ละภาคของประเทศ ได้แก่ ภาคกลาง มีสัดส่วนของนักท่องเที่ยวมากกว่าภาคอื่น คือ ร้อยละ 19.5 รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้และภาคเหนือ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 16.8, 8.0, 5.3 และ 3.5 ตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.2 แสดงช่วงอายุและเพศของนักท่องเที่ยวแพ่งจังหวัดกาญจนบุรี

ช่วงอายุ	เพศ	นักท่องเที่ยว(ร้อยละ)
ต่ำกว่า 15 ปี	ชาย	6.3
	หญิง	2.8
16-30 ปี	ชาย	20.5
	หญิง	23.9
31-45 ปี	ชาย	12.5
	หญิง	16.9
46-60 ปี	ชาย	9.8
	หญิง	3.6
61 ปีขึ้นไป	ชาย	1.9
	หญิง	0.9
รวม		100.0

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.3 แสดงแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว

แหล่งที่มา	จำนวนนักท่องเที่ยว(ร้อยละ)
นักท่องเที่ยวชาวไทย	87.6
- ภาคเหนือ	3.5
- ภาคกลาง	19.5
- ภาคตะวันออก	16.8
- ภาคตะวันออกเชิงเหนือ	8.0
- ภาคใต้	5.3
- กรุงเทพมหานคร	34.5
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	12.4
รวม	100.0

ที่มา : จากแบบสอบถาม

จากแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในแต่ละภูมิภาค พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวแพในจังหวัดกาญจนบุรีนั้น ขึ้นอยู่กับระยะทางในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว กล่าวคือ นักท่องเที่ยวจากกรุงเทพมหานครและภูมิภาคที่ใกล้เคียง เช่น ภาคกลาง และภาคตะวันออก จะมีสัดส่วนของนักท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มาจากภาคใต้และภาคเหนือ

เมื่อแบ่งออกตามพื้นที่ท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่แล้ว จะพบว่า ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแพในเขตเทศบาลเมืองๆ จะมีช่วงอายุระหว่าง 16-30 ปี ในสัดส่วนที่มากกว่าพื้นที่อื่น ๆ เนื่องจากเป็นการท่องเที่ยวในลักษณะของการท่องเที่ยวแบบกระฉับกระเฉง ในส่วนแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่อยู่ในระยะทางที่ไกลออกไป นิยมที่จะท่องเที่ยวแพในเขตเทศบาลเมืองๆ เพราะใช้เวลาในการท่องเที่ยวที่ไม่นานจนเกินไป เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวที่มาจากส่วนกลางและบริเวณใกล้เคียง ซึ่งสามารถเดินทางท่องเที่ยวในบริเวณที่ไกลออกไปได้

2. รูปแบบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแพ เป็นการท่องเที่ยวที่มีลักษณะที่ค่อนข้างพิเศษและแตกต่างไปจากการท่องเที่ยวในรูปแบบทั่วไป การสนองตอบต่อกลุ่มของนักท่องเที่ยวจะมีแนวโน้มที่เป็นทั้งการท่องเที่ยวในเชิงพักผ่อนแบบสงบ และการพักผ่อนในเชิงกิจกรรม ซึ่งหมายถึง การพักผ่อนที่เต็มไปด้วยความสนุกสนาน หรือพบกับความแปลกใหม่ที่ตื่นตาตื่นใจ เป็นต้น ดังนั้น สามารถกล่าวได้ว่าแพท่องเที่ยววนั้นสามารถที่จะให้การพักผ่อนแก่นักท่องเที่ยวได้ในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของความแตกต่างระหว่างอายุ เพศ วัย หรือแม้แต่วัฒนธรรมและความพอใจของนักท่องเที่ยวก็ตาม

2.1 ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวในหลายรูปแบบ ที่เป็นรูปแบบหลักของการเดินทางท่องเที่ยวแพ ได้แก่ การเดินทางที่มากับกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 52.2 รองลงมา ได้แก่ การเดินทางกับครอบครัวและเดินทางด้วยตนเอง โดยมีสัดส่วน ร้อยละ 27.4 และ 15.9 ตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ 4.4

เมื่อสอบถามถึงรายละเอียดของการเดินทางแล้ว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมที่จะเดินทางกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าเดินทางกับครอบครัว โดยให้เหตุผลว่าการเดินทางกับกลุ่มเพื่อนเป็นจำนวนมากนั้น สามารถเพิ่มความสนุกสนานและเป็นกันเองมากขึ้น โดยเฉพาะแพท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองๆ ส่วนใหญ่จะมีรูปแบบของการเดินทางในลักษณะของกลุ่มเพื่อนฝูง สำหรับชาวต่างประเทศมักนิยมที่จะเดินทางเป็นเอกเทศ หรือกับเพื่อนร่วมทางเพียงไม่กี่คน โดยให้เหตุผลว่าต้องการความสงบและเป็นส่วนตัว

2.2 การรับทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยว

ในส่วนของแพท่องเที่ยวนั้น พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะทราบเรื่องราวเกี่ยวกับแพท่องเที่ยวจากญาติและเพื่อน รองลงมา ได้แก่ การรับทราบเรื่องราวเกี่ยวกับแพท่องเที่ยวด้วยตนเองและจากบริษัทท่องเที่ยว ตามลำดับ ซึ่งนอกจากนี้ ยังมีสื่อในอีกหลายรูปแบบ เช่น คำแนะนำจากเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้ง การบริการของหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว (ททท.) ในการให้บริการรวมอยู่ด้วย รายละเอียดตามตารางที่ 4.5

จะเห็นได้ว่า การรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวแพนั้น จะมีความสำคัญที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ นักท่องเที่ยวจะทราบข้อมูลโดยภาพรวมจากแหล่งข้อมูลที่อยู่ภายนอกแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ ญาติหรือเพื่อน ซึ่งเคยเดินทางมาท่องเที่ยวแล้ว เป็นต้น แต่ความจำเป็นที่นักท่องเที่ยวจะต้องรับทราบข้อมูลที่ชัดเจนกว่า เมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยว จึงต้องอาศัยการให้ข้อมูลจากเอกสารหรือสิ่งตีพิมพ์ในท้องถิ่น รวมทั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว เพื่อข้อมูลที่ละเอียดยิ่งขึ้น หากแบ่งการรับทราบข้อมูลในแต่ละพื้นที่แล้ว จะพบว่า แพท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองๆ จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยวจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งชักชวนกันมาท่องเที่ยว เมื่อเปรียบกับแพท่องเที่ยวในบริเวณอุทยานแห่งชาติไทรโยค และที่อ่างเก็บน้ำ จะพบว่า มีการรับทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยวจากบริษัทท่องเที่ยว ซึ่งมีตัวแทนทางการท่องเที่ยวที่อยู่ในอำเภอเมืองกาญจนบุรีและกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.4 แสดงลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว

ลักษณะการเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยว(ร้อยละ)
เอกเทศ	15.9
ครอบครัว	27.4
กลุ่มเพื่อน	52.2
อื่น ๆ	4.5
รวม	100.0

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.5 แสดงวิธีการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแพ

แหล่งข้อมูล	จำนวนนักท่องเที่ยว(ร้อยละ)
ด้วยตนเอง	18.6
บริษัทนำเที่ยว	12.4
ญาติและเพื่อน	53.1
สิ่งพิมพ์และนิตยสาร	7.1
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	5.3
อื่น ๆ	3.5
รวม	100.0

ที่มา : จากแบบสอบถาม

2.3 ระยะเวลาในการท่องเที่ยว

จากการสำรวจ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เคยมาท่องเที่ยวแพเป็นครั้งแรก มีสัดส่วนที่มากกว่านักท่องเที่ยวที่เคยมาแล้ว (ตารางที่ 4.6) ซึ่งจะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวได้มีการเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี อีกทั้งสัดส่วนของตลาดการท่องเที่ยว ยังคงเปิดกว้างสำหรับนักท่องเที่ยว และยังคงรักษาระดับความนิยมของนักท่องเที่ยวที่เคยมาให้กลับมาท่องเที่ยวได้อีก

เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวแพ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาในการเดินทางที่สะดวก คือ มีระยะทางที่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวแพเข้าไปเย็นกลับได้ภายในวันเดียว อาจจะรวมไปถึงการพักผ่อนในช่วงระยะเวลานั้น ๆ หรือระยะยาวแล้วแต่ความจำเป็น ผลจากการสอบถามนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมการเดินทางแพเข้าไปเย็นกลับมากกว่าการเดินทางที่มีการพักผ่อน และถ้าหากนักท่องเที่ยวมีความประสงค์ที่จะพักผ่อน ก็จะพักผ่อนในช่วงระยะเวลาที่ไม่นาน จากตารางที่ 4.7 จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวนิยมพักผ่อนอยู่ระยะเวลาเพียง 1-2 วันมากที่สุด โดยนักท่องเที่ยวที่พักผ่อนทั้งหมด จะมีสัดส่วนที่น้อยกว่าประมาณครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวที่ไปเข้าเย็นกลับ ส่วนใหญ่แล้วไม่ว่าจะเป็นแพในเขตเทศบาล หรือแพในบริเวณอื่น ๆ ก็พบว่า มีการพักผ่อนที่ไม่นานจนเกินไป เพราะสาเหตุที่ว่า นักท่องเที่ยวที่เลือกที่จะท่องเที่ยวแพในเขตเทศบาล ก็มีสาเหตุมาจากมีระยะเวลาในการท่องเที่ยวที่จำกัดอยู่แล้ว หรือแม้แต่แพในพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งก็อยู่ไกลออกไป ต้องเสียเวลาไปกับการเดินทางด้วยส่วนหนึ่ง จึงทำให้ระยะเวลาในการพักผ่อนลดน้อยลงไปด้วย

2.4 ความนิยมในแหล่งท่องเที่ยว

เมื่อสอบถามถึงความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวประเภทแพ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เกือบทั้งหมดของจำนวนนักท่องเที่ยวมีความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวแพ ต้องการที่จะกลับมาเที่ยวแพท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.6 แสดงการเดินทางมาท่องเที่ยวแพจังหวัดกาญจนบุรี

การเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยว(ร้อยละ)
มาเป็นครั้งแรก	65.5
เคยมาแล้ว	34.5
รวม	100.0

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.7 แสดงระยะเวลาในการท่องเที่ยวแพ

ระยะเวลา	จำนวนนักท่องเที่ยว(ร้อยละ)
ไปเช้า-เย็นกลับ	54.9
พัก 1 วัน	28.3
พัก 2 วัน	9.7
พัก 3 วัน	5.3
มากกว่า 3 วัน	1.8
รวม	100.0

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.8 แสดงความประทับใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว

ความประทับใจ	จำนวนนักท่องเที่ยว(ร้อยละ)
กลับมาอีก	95.6
ไม่กลับมา	4.4
รวม	100.0

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.9 แสดงสาเหตุในการเลือกท่องเที่ยวแพจังหวัดกาญจนบุรี

สาเหตุในการเลือก	จำนวนนักท่องเที่ยว(ร้อยละ)
ชื่นชอบสภาพแวดล้อมธรรมชาติ	96.5
เดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวอื่นได้สะดวก	36.3
อิสระ/เป็นส่วนตัว	28.3
ตื่นเต้น/เร้าใจ	60.2
บุกเบิก/ผจญภัย	14.2
สงบเงียบ/ห่างไกลผู้คน	26.5
ใกล้กรุงเทพฯ	81.4
สื่อโฆษณาและการชักชวน	20.4
อื่น ๆ	13.3

ที่มา : จากแบบสอบถาม

การตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวแพคเกจของกาญจนบุรี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความประทับใจในหลาย ๆ ด้าน จากการสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยว มีความพอใจที่จะเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว เนื่องจากชื่นชอบในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติของ แหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 96.5 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ระยะทางที่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ ความตื่นเต้นและความสนุกสนานที่นักท่องเที่ยวได้รับระหว่าง การท่องเที่ยว และการเดินทางที่สามารถไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้สะดวก ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 81.4, 60.2 และ 36.3 ตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ 4.9

ไม่เพียงแต่นักท่องเที่ยวจะชื่นชอบธรรมชาติที่สวยงามไม่ไกลจากกรุงเทพฯ แล้ว นักท่องเที่ยวยังมีความพอใจในความเป็นอิสระส่วนตัว และการพักผ่อนที่สงบเงียบของแหล่ง ท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เป็นธรรมชาติอีกด้วย

กิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก : ผลกระทบจากการพัฒนา

ในขั้นตอนนี้ จะกล่าวโดยรวมถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้น และความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นใน บริเวณแหล่งน้ำต่าง ๆ โดยทั่วไปกิจกรรมบริเวณริมแหล่งน้ำ จะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมบนบก และ กิจกรรมทางน้ำ² รวมทั้งจะกล่าวถึงการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ รองรับกิจกรรมแต่ละประเภท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

² กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, "คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำ" (กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), หน้า 3/21-26

กิจกรรมบนบก

กิจกรรมประเภทพักผ่อนแบบสงบ	บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก
<ul style="list-style-type: none"> - การนั่งเล่นพักผ่อน การปิกนิก การอาบแดด 	<ul style="list-style-type: none"> - ที่จอดรถ ที่จอดรถจักรยาน - ทางเดินเท้า - เก้าอี้นั่ง ม้านั่ง โต๊ะปิกนิก - ศาลา ชุมนพักผ่อน - ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ - น้ำดื่มสาธารณะ
<ul style="list-style-type: none"> - การรับประทานอาหาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ร้านอาหาร เครื่องดื่ม ชุมนของว่าง - แผงลอยขายอาหาร
<ul style="list-style-type: none"> - เลี้ยงปลา ให้อาหารปลา 	<ul style="list-style-type: none"> - ท่าเรือ - สะพาน - ร้านขายอาหารปลา
<ul style="list-style-type: none"> - ชมทิวทัศน์จากถนน ทางเท้า เช่น ถนนชมทิวทัศน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ที่จอดรถ - ถนน - ทางเท้า ทางวิ่ง - ทางจักรยาน
<ul style="list-style-type: none"> - จุดหยุดพักระหว่างทาง (Rest area) 	<ul style="list-style-type: none"> - ที่จอดรถ ที่จอดจักรยาน - ศาลาพัก

กิจกรรมประเภทพักผ่อนแบบสงบ	บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก
- จุดชมวิว (View point)	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ - ศาลา ชุมนพักผ่อน - อาคารประชาสัมพันธ์ - ร้านอาหาร เครื่องดื่ม - ร้านขายของที่ระลึก - สนามเด็กเล่น - บริเวณปิกนิก
- การเดินเล่น การเดินป่า การเดินศึกษา ธรรมชาติ การดูนก	<ul style="list-style-type: none"> - ทางเท้า รอยเท้า - ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ - สะพาน - ทางเดินยกระดับจากพื้นดินหรือน้ำ - ท่อนทางเดิน - ศาลา ชุมน - ป้าย - ถังขยะ - ม้านั่งตามเส้นทาง
- การพักแรม การพักค้างคืน	<ul style="list-style-type: none"> - บ้านพักประเภทต่าง ๆ บ้านเดี่ยว บ้านแฝด บ้านเรือนแถว - โรงแรม - เรือนแพ - ค่ายพักแรม ค่ายพักเยาวชน

กิจกรรมประเภทพักผ่อน	บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก
- การจับจ่ายซื้อของ	<ul style="list-style-type: none"> - ร้านขายของที่ระลึก ร้านค้า - บริเวณที่ตั้งแผงลอย หาบเร่ - ตลาดนัดชั่วคราว
<ul style="list-style-type: none"> - การสังสรรค์ การรวมกลุ่มกิจกรรม เช่น การเล่นกอล์ฟ การแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - ลานเอนกประสงค์ - เวทีกลางแจ้ง - ลานกอล์ฟ - บริเวณที่นั่งคนดู
- การสัมมนา อบรม	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารอบรม สัมมนา - ห้องประชุมสัมมนา - ลานเอนกประสงค์ - เวทีกลางแจ้ง - ที่จอดรถ - ที่พักค้างคืน
<ul style="list-style-type: none"> - การรวมกลุ่มกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การชมนิทรรศการ การบรรยาย การฉายหนัง ฉายสไลด์ 	<ul style="list-style-type: none"> - อาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว - ห้องประชุมสัมมนา - ห้องสมุด - อาคารพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง - อาคารนิทรรศการ ลานนิทรรศการ กลางแจ้ง - ที่จอดรถ

กิจกรรมประเภทออกกำลังกาย	บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก
- การวิ่งออกกำลังกาย	<ul style="list-style-type: none"> - ทางวิ่ง ซึ่งอาจใช้แยกหรือร่วมกับทางจักรยานได้ - ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ - ล็อกเกอร์ ที่เปลี่ยนเสื้อผ้า - น้ำดื่มสาธารณะ - มุมชมรรถภาพ มุมออกกำลังกาย - ป้าย
- การขี่จักรยาน	<ul style="list-style-type: none"> - ทางจักรยาน อาจแยกต่างหาก หรือใช้ร่วมกับถนนและทางเท้าได้ - ป้ายและที่เช่ารถจักรยาน
- การเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - สนามเด็กเล่น - สนามกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น สนามเปตอง ตะกร้อ บาสเกตบอล ฟุตบอล กอล์ฟ - สโมสร สวนสุขภาพ มุมออกกำลังกาย - ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ - ล็อกเกอร์ ที่เปลี่ยนเสื้อผ้า - น้ำดื่มสาธารณะ - อาคารเก็บวัสดุอุปกรณ์กีฬา - บริเวณที่นั่งคนดู - ศาลา ชุมนักผ่อน

กิจกรรมทางน้ำ

กิจกรรมประเภทพักผ่อนแบบสงบ	บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก
- การล่องเรือ การล่องแพเพื่อชมทิวทัศน์	<ul style="list-style-type: none"> - ท่าเรือ - ที่จอดเรือ ที่จอดแพ โรงเก็บเรือ - ที่จอดรถ - ทู่นกำหนดขอบเขตและบริเวณ - อาคารขายตั๋ว ติดต่อสอบถาม และประชาสัมพันธ์ - ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ - ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม - ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก - สถานีเติมน้ำมันเรือ
- การเล่นเรือประเภทต่าง ๆ เช่น เรือพาย เรือถีบ เรือใบ เรือติดเครื่อง การเล่นสกีน้ำ เรือลากชูชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - ท่าเรือ ที่จอดรถ - ที่จอดเรือ ที่ลากเรือขึ้นลง - ทู่นกำหนดบริเวณ - สโมสรการศึกษาทางน้ำ - ร้านขายอุปกรณ์เรือ - ที่เช่าเรือ - ร้านอาหาร เครื่องดื่ม - ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ - ล็อกเกอร์ ที่เปลี่ยนเสื้อผ้า - สถานีเติมน้ำมันเรือ

กิจกรรมประเภทออกกำลังกาย	บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก
- การว่ายน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ที่อาบน้ำ ห้องน้ำห้องส้วม - ล็อกเกอร์ ที่เปลี่ยนเสื้อผ้า - ศาลา ชุมนักผ่อน - เจ้าหน้าที่ช่วยชีวิต - ทุนกำหนดขอบเขตและบริเวณ - ร้านอาหาร ร้านขายเครื่องดื่ม - ร้านค้า ร้านขายอุปกรณ์ - สโมสรกีฬาทางน้ำ - ห้องปฐมพยาบาล อุปกรณ์ช่วยชีวิต ชูชีพ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล
- การตกปลา	<ul style="list-style-type: none"> - ท่าเรือ สะพาน ที่เช่าเรือ - ร้านขายอุปกรณ์การตกปลา - ศาลา ชุมนักผ่อน

ความเหมาะสมของกิจกรรมแต่ละประเภท ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
 ที่ยวนั้น ๆ จะสามารถเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา รูปแบบของกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ การเปลี่ยนแปลง
 สภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา กิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นเพียงขั้นตอน
 หนึ่ง สิ่งที่ต้องคำนึงถึงความสำคัญของพื้นที่ในส่วนของคุณค่าที่มีอยู่ ย่อมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการ
 พัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

จากลักษณะของแพท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท
 คือ แพล่องหรือแพลากง และแพประจำที่ ซึ่งมีจำนวนและการกระจายตัวของแพที่ไม่แตกต่างกัน
 รวมทั้งระดับการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานโดยทั่วไป ดังนั้น สักส่วนของนัก
 ท่องเที่ยวที่เลือกใช้บริการแพท่องเที่ยวแต่ละประเภทจึงมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 4.10)
 หากแต่ความแตกต่างในการให้บริการของแพ จะขึ้นอยู่กับกิจกรรมและความเหมาะสมของกิจกรรม
 ขึ้นอยู่กับแพแต่ละประเภทจะให้บริการ อีกทั้งการปรับปรุงการให้บริการหรือกิจกรรมเสริมอื่น ๆ
 ที่ทางผู้ประกอบการให้จัดเตรียมให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งทำให้แพท่องเที่ยวต่างก็มีความเหมาะสม
 ของกิจกรรมที่แตกต่างกันไป จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแพประจำ กิจกรรม
 ส่วนใหญ่ในการท่องเที่ยว ได้แก่ การรับประทานอาหารเช้า มีสัดส่วนร้อยละ 73.1 รองลงมา
 ได้แก่ การพักผ่อนชมทิวทัศน์ และสังสรรค์ ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 61.5 และ 22.1
 สำหรับแพลากงหรือแพล่อง นักท่องเที่ยวจะนิยมกิจกรรมในรูปแบบของการเดินป่าและคิโถ้มาก
 ที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 86.9 รองลงมา ได้แก่ การพักผ่อนชมทิวทัศน์ในขณะล่องแพ และการ
 รับประทานอาหารเช้า มีสัดส่วนร้อยละ 67.2 และ 52.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.11)

ดังนั้น เมื่อพิจารณารูปแบบการเลือกประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยวแล้ว ขึ้นอยู่กับ
 นักท่องเที่ยวจะเลือกใช้บริการแพท่องเที่ยวชนิดใด ซึ่งกิจกรรมของนักท่องเที่ยวจะบอกได้ถึง
 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่จะมายังพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมของแพท่องเที่ยว
 มีอยู่ 2 ประเภทแพ คือ หากเป็นแพประจำ กิจกรรมหลักก็คือ การพักผ่อนแบบสงบที่ห่างไกลผู้คน
 หรือเป็นการรับประทานอาหารเช้า (ในกรณีที่เป็นการเดินทางแบบไปเช้าเย็นกลับ) ส่วนกิจกรรม
 หลักของแพลากงหรือแพล่อง จะเป็นลักษณะของการชมทิวทัศน์ขณะที่ล่องแพไปเรื่อย ๆ หรือ
 จะเป็นการเดินป่าคิโถ้มในแพ ขณะล่องแพไปด้วยอีกประการหนึ่ง นอกจากนั้น ก็จะเป็น

ตารางที่ 4.10 แสดงการเลือกใช้บริการแพท่องเที่ยวในแต่ละประเภท

ประเภทของแพ	จำนวนนักท่องเที่ยว(ร้อยละ)
แพประจำที่	46.0
แพลากูง	54.0
รวม	100.0

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.11 แสดงลักษณะกิจกรรมของนักท่องเที่ยวระหว่างการท่องเที่ยวแพ

กิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยว	
	แพประจำที่	แพลากูง
รับประทานอาหาร	73.1	52.5
พักผ่อน/ชมทิวทัศน์	61.5	67.2
สังสรรค์/แคมป์ไฟ	48.1	27.9
ชมการแสดง	40.4	13.1
เดินป่า/ดิสนีย์	11.5	86.9
ออกกำลังกาย/กีฬา	25.0	9.8
อื่น ๆ	3.8	4.9

ที่มา : จากแบบสอบถาม

กิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำควบคู่กันไปในส่วนองแพทัง 2 ประเภท เช่น การสังสรรค์ และการพักผ่อน
แคมป์ไฟ การชมการแสดง การออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา เป็นต้น

แพทังเที่ยว : ปัญหาที่เกิดจากการพัฒนา

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า กิจกรรมที่เกิดขึ้นกับสภาพของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ในลักษณะ
ต่าง ๆ ก่อให้เกิดรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป ตามความเหมาะสม
ของสถานที่และเพื่อเป็นการสนองตอบต่อนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ สิ่งที่ถูกพัฒนาขึ้นย่อมเป็นผลที่
ติดตามมา ไม่ว่าจะสิ่งนั้นจะเข้ามาเพื่อทำให้เกิดสิ่งที่เป็นผลดีหรือผลเสีย

แพทังเที่ยว เป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งสามารถใช้ประโยชน์กับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมลงตัว
และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง
ไม่ว่าจะเป็นทางด้านชื่อเสียงทางด้านธรรมชาติที่สวยงาม ตลอดเวลาที่ผ่านมานักท่องเที่ยวต่าง
มีภาพลักษณ์หรือสสารูปของจังหวัดกาญจนบุรีว่า เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและ
มีความสมบูรณ์มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ และสิ่งที่ถือได้ว่าเป็นตัวแทน หรือเป็นเอกลักษณ์ของ
จังหวัดกาญจนบุรี นอกเหนือจากประวัติศาสตร์ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว สถาปัตยกรรมชาติ
ของแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น น้ำตก ถ้ำ หรือแม้แต่ความงดงามของอ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำตาม
ธรรมชาติ ยังคงดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เข้ามาเยี่ยมชมเยือนกาญจนบุรีได้ตลอดเวลา

จากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียด ถึงสภาพทั่วไปของนักท่องเที่ยวและ
ลักษณะการประกอบกิจกรรมในระหว่างการท่องเที่ยวแพ สามารถชี้ให้เห็นถึงสภาพโดยทั่วไปของ
แหล่งท่องเที่ยวในด้านสภาพที่เป็นอยู่ของแพในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็น สภาพของแหล่งท่องเที่ยว
ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมแพล่องมากกว่าแพประจำที่ โดยเฉพาะแพล่องในบริเวณ
เขตเทศบาลเมืองฯ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มของวัยรุ่น และจะมีผลต่อลักษณะของกลุ่ม
ท่องเที่ยวและการเลือกใช้บริการ หรือเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากพื้นที่ที่ไกลออกไป จะเห็น
ได้อย่างชัดเจนว่า บริเวณเขตเทศบาลเมืองฯ นั้น เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์กลางในการ
เดินทาง ซึ่งเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวที่มีเวลาเดินทางที่จำกัด ทำให้กิจกรรมส่วนใหญ่ในบริเวณนี้

เป็นการตอบสนองให้กับนักท่องเที่ยวที่มีเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวไม่มาก ดังนั้น การท่องเที่ยวในบริเวณนี้จึงประกอบด้วยกิจกรรมหลาย ๆ ประเภทรวมกัน ได้แก่ การท่องเที่ยวชมทิวทัศน์ การรับประทานอาหาร และการเดินร่ำหรือคิสโก๊บนแพควงกันไป และเมื่อเปรียบเทียบกับเที่ยวชมที่ไกลออกไปแล้ว จะเป็นการพักผ่อนในรูปแบบที่สงบและเป็นส่วนตัว อาศัยสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการท่องเที่ยว

ลักษณะดังกล่าว มีผลต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมา ก็คือ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการพัฒนา ซึ่งมีสาเหตุมาจากการนำเอาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ มาจัดการเพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวตอบสนองแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามา เพื่อแสวงหาผลประโยชน์และความพึงพอใจเพียงชั่วคราวแล้วก็จากไป ทั้งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นให้อยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยว ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นชุมชนของพื้นที่ โดยเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม การคิดแปลงสิ่งก่อสร้างเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว เพิ่มรูปแบบของกิจกรรม สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างการท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้ ย่อมมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมแต่ดั้งเดิมที่เคยมีมา รวมไปถึงผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้ในรูปแบบของมลพิษ เช่น ปัญหาเสียงรบกวนจากแพคิสโก๊ ปัญหาความแออัดของแพในบริเวณสำน้ำ อันเนื่องมาจากการเพิ่มจำนวนแพท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และปัญหาที่ตามมาคือ ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ปัญหาน้ำเสีย เนื่องมาจากการขาดการจัดการที่เหมาะสม ซึ่งพบว่า บริเวณที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ แพท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองฯ และแหล่งท่องเที่ยวแพที่เป็นศูนย์กลางของพื้นที่ท่องเที่ยวในแต่ละบริเวณ

ดังนั้น การท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี ย่อมมีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติอย่างหลีกเลี่ยงเสียไม่ได้ ซึ่งในปัจจุบัน สิ่งที่เกิดขึ้นส่วนแล้วแต่เป็นผลมาจากการพัฒนาเพื่อผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าที่จะเป็นการพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์แบบยั่งยืนไม่เพียงแต่แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดจะได้รับผลดังกล่าวแล้ว แพท่องเที่ยวก็ยังคงเป็นส่วนหนึ่งที่เกิดจากผลของการพัฒนาอีกด้วย ผลกระทบที่เกิดขึ้นย่อมมีความเหมาะสมและก่อให้เกิดผลดีและผลเสียที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวจะดำเนินไปในรูปแบบใด และกิจกรรมของแพท่องเที่ยววันนั้น จะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมมากน้อยหรือไม่เพียงใด สามารถประเมินได้ ดังนี้

1. การประเมินผลกระทบของกิจกรรมต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

การประเมินในลักษณะดังกล่าว แสดงให้เห็นถึง ความเหมาะสมของกิจกรรมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ว่ามีความสอดคล้องหรือขัดแย้ง กับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติเดิมหรือไม่

กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว	①	②	③	④	รวม
1) การล่องแพชมทิวทัศน์	0	0	1	1	2
2) การรับประทานอาหาร	0	0	1	1	2
3) การพักผ่อน	0	0	1	1	2
4) สังสรรค์	0	0	1	1	2
5) เดินร่ำ/คิสโก้	-1	0	0	-1	-2
6) ออกกำลังกาย/กีฬา	0	-1	0	0	-1
7) จัดประชุม/สัมมนา	0	0	1	1	2
8) ชมการแสดง	0	0	0	1	1
รวม	-1	-1	5	5	

หมายเหตุ

การจัดอันดับค่าที่ใช้ในการประเมิน มีดังนี้

- กิจกรรมดังกล่าวมีผลกระทบที่เป็นผลดีมากกว่าผลเสีย มีค่าเท่ากับ 1
- กิจกรรมดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลดีและผลเสีย มีค่าเท่ากับ 0
- กิจกรรมดังกล่าวมีผลกระทบที่เป็นผลเสียมากกว่าผลดี มีค่าเท่ากับ -1

การประเมินผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ได้ใช้วิธีในการประเมินผลกระทบที่มีต่อสภาพแวดล้อมในลักษณะของการอธิบายผลกระทบที่มีต่อสภาพแวดล้อมและคุณค่าต่าง ๆ ที่มีต่อมนุษย์ โดยจำแนกทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่าง ๆ ที่มีต่อมนุษย์เป็น 4 อันดับ คือ³

- อันดับ 1 หมายถึง ทรัพยากรทางด้านกายภาพ (Physical Resources) ของระบบนิเวศน์ ในพื้นที่บริเวณที่อาจถูกกระทบกระเทือนจากโครงการ/กิจกรรมที่มีในบริเวณนั้น เช่น ทรัพยากรน้ำ อากาศ ที่ดิน รวมทั้งคุณภาพของทรัพยากรและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- อันดับ 2 หมายถึง ทรัพยากรทางด้านนิเวศวิทยา หรือทรัพยากรทางชีวภาพ (Ecological/Biological Resources) ซึ่งได้แก่ ส่วนที่มีชีวิตของระบบนิเวศน์ที่นอกเหนือจากมนุษย์และเป็นผลสืบเนื่องมาจากความสัมพันธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรทางกายภาพ อันเนื่องมาจากโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่ เช่น ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในน้ำหรือบนบก สิ่งมีชีวิตที่หาได้ยาก เป็นต้น

- อันดับ 3 หมายถึง คุณค่าการใช้ประโยชน์ที่มนุษย์พึงได้รับ (Human Use Values) ได้แก่ การเกษตร การขนส่ง การควบคุมและระบายน้ำ ไฟฟ้า/น้ำใช้ การันทนาการ อุตสาหกรรม เป็นต้น

- อันดับ 4 หมายถึง คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต (Quality of Life Values) ได้แก่ สังคมเศรษฐกิจ การตั้งถิ่นฐาน การสาธารณสุข ความปลอดภัยสาธารณะ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ คุณทริยภาพและความงาม เป็นต้น

³กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, "แนวทางทั่วไปในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของ โครงการหรือกิจการทุกประเภท", สิงหาคม 2528. (อัคราเนนา)

การประเมินผลกระทบกิจกรรมของแพทอง เทียว ต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ นั้น พบว่า กิจกรรมแต่ละประเภทที่ได้จำแนกไว้ มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติในระดับที่แตกต่างกันออกไป ในที่นี้ สภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ได้หมายความถึง สภาพแวดล้อมก่อนที่จะมีการพัฒนาเกิดขึ้นในพื้นที่ดังกล่าว และยังคงความสมดุลในระดับหนึ่งตามสภาพของระบบนิเวศน์ของพื้นที่นั้น ๆ

ผลการประเมินสามารถชี้ให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมที่ถูกเปลี่ยนแปลงไปจากกิจกรรมที่เข้ามามีบทบาทในพื้นที่แทนสภาพแวดล้อมแบบเดิม ทั้งทางด้านกายภาพและชีวภาพ แต่ผลกระทบที่แสดงให้เห็นถึงผลดีและผลเสียนั้น กิจกรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ ไม่มีความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมอย่างเห็นได้ชัดถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น หากแต่สภาพธรรมชาติดังกล่าวยังมีสมรรถนะที่ยังสามารถรองรับผลกระทบที่มีอยู่ได้ในระดับหนึ่ง

สำหรับคุณค่าที่มีผลต่อสภาพแวดล้อม มนุษย์ได้พัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ และเพื่อการใช้ประโยชน์ที่มนุษย์พึงได้รับจากกิจกรรมดังกล่าว เป็นผลให้คุณค่าทางด้านการใช้ประโยชน์ มีแนวโน้มที่เป็นผลดีมากกว่าที่เป็นผลเสีย เช่นเดียวกับคุณค่าทางด้านคุณภาพชีวิต เพราะการพัฒนาที่เกิดขึ้น ล้วนแล้วแต่เป็นความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs) ที่มนุษย์พึงได้รับจากการพัฒนาเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น

ทางด้านกิจกรรมแต่ละประเภท ต่างมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในระดับที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ กิจกรรมการล่องแพเพื่อชมทิวทัศน์ การพักผ่อน รวมไปถึง กิจกรรมเสริม เช่น การรับประทานอาหาร การชมการแสดง การประชุม ฯลฯ ล้วนแล้วแต่ไม่มีผลกระทบต่อสภาพทางด้านกายภาพและชีวภาพ อย่างเห็นได้ชัดก็ตาม แต่ในทางตรงกันข้าม การเดินป่า หรือ กิจกรรมของแพคิสโก้ กลับมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางด้านคุณภาพของเสียง และการออกกำลังกายหรือการศึกษา ในลักษณะของการเล่นเรือ การตกปลา กลับมีผลต่อระบบนิเวศน์ของสัตว์น้ำ ในช่วงฤดูกาลผสมพันธุ์ เป็นต้น

ส่วนคุณค่าทางด้านการใช้ประโยชน์และคุณภาพชีวิตของมนุษย์ กิจกรรมที่มีอยู่ ถ้วนแล้วแต่ตอบสนองความต้องการได้อย่างครบถ้วน หากแต่ผลเสียที่เกิดขึ้น มักเป็นการนำไปใช้ในทางที่ผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในการใช้ ตัวอย่างเช่น การเดินร่ำหรือการละเล่นบนเพดิสโก้ เป็นกิจกรรมที่เป็นผลมาจากความฟุ้งเฟ้อของการครองชีพ ซึ่งมีผลต่อสุขภาพและความปลอดภัย ขณะเดินทางท่องเที่ยว อีกทั้ง เป็นการปฏิบัติที่ขัดต่อวัฒนธรรมและสุนทรียภาพของผู้คนที่พบเห็น

ผลการประเมินสภาพปัญหาแพท่องเที่ยว

การประเมินผลกระทบของการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยว ที่ไม่เหมาะสมกับสภาพที่เป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวแพ จังหวัดกาญจนบุรี มีรายละเอียดของผลการประเมินซึ่งแบ่งออกได้ในระดับต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การประเมินในระดับของนักท่องเที่ยวและประชาชน

ในการประเมินสภาพปัญหาของกิจกรรมที่มีต่อสภาพแวดล้อม ได้ทำการประเมินจากทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวแพ ในส่วนของสภาพแวดล้อมที่นักท่องเที่ยวได้รับ (ตารางที่ 4.12) พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพอใจกับวิวทิวทัศน์ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด อันับรองลงมา ได้แก่ ความสะอาดของแหล่งน้ำ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของแพท่องเที่ยว โดยจะมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลาง หากเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมแล้ว นักท่องเที่ยวมีความพอใจในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ แต่อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป โดยเฉพาะในเรื่องของเสียงรบกวน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยด้านการสัญจรและการจอดแพ รวมทั้งแหล่งน้ำในเขตรูมชน ยังอยู่ในเกณฑ์ที่จะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นได้ในอนาคต

สำหรับความพึงพอใจต่อการใช้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวมีความพอใจในส่วนของที่พักและสิ่งบันเทิง เรียงรรมย์มากที่สุด รองลงมา คือ อาหารและเครื่องดื่ม แต่โดยเฉลี่ยแล้ว นักท่องเที่ยวต่างก็มีความคิดเห็นในส่วนของ การใช้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4.12 แสดงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมแพท่องเที่ยว

สภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว		
	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ความสะอาดของแหล่งน้ำ	28.3	39.8	31.9
วิวทิวทัศน์	51.3	35.4	13.3
เสียง	3.5	52.2	44.2
กลิ่น	22.1	43.4	34.5
ความเป็นระเบียบเรียบร้อย	25.7	33.6	40.7

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.13 แสดงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริการ
และสิ่งอำนวยความสะดวกของแพท่องเที่ยว

การบริการ / สิ่งอำนวยความสะดวก	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว		
	ดี	ปานกลาง	ต้องปรับปรุง
ที่พัก	57.5	30.1	12.4
อาหารและเครื่องดื่ม	50.4	26.5	23.1
สินค้าพื้นเมือง	30.1	52.2	17.7
ความสะอาดและการกำจัดสิ่งปฏิกูล	18.6	35.4	46.0
การคมนาคม/ เดินทาง	34.5	51.3	14.2
การรักษาความปลอดภัย	8.9	27.4	63.7
ไฟฟ้า/น้ำใช้	31.9	30.1	38.0
สิ่งบันเทิงเริงรมย์	53.9	34.6	11.5
การให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว	19.5	39.8	40.7
อัตราค่าบริการ	38.9	51.3	9.8

ที่มา : จากแบบสอบถาม

สะดวกต่าง ๆ ในระดับปานกลางเท่านั้น และในบางประเภทยังให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ไม่เพียงพอ ซึ่งได้แก่ การรักษาความปลอดภัย ความสะอาดและการกำจัดสิ่งปฏิกูล การให้ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งในเรื่องของน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค รายละเอียดตามตารางที่ 4.13

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชนส่วนใหญ่ เห็นว่า กิจกรรมของแพท่องเที่ยวที่มีอยู่ ไม่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยตรง เนื่องจากประชาชนและนักท่องเที่ยวต่างพึงพอใจกับสภาพการพัฒาที่เกิดขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนและนักท่องเที่ยว จะอยู่ในขั้นตอนของการใช้ประโยชน์มากกว่าขั้นตอนอื่น ๆ และมากกว่าครั้งที่มีความคิดเห็นว่าการดูแลรักษาและการแก้ไขปัญหาคือ เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบ ในทางตรงข้ามประชาชนส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจกับการที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน อีกทั้งการพัฒนาที่มีขึ้นนั้น อาจทำให้เกิดผลดีต่อท้องถิ่น เกิดการหมุนเวียนของระบบเศรษฐกิจ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อตอบสนองการท่องเที่ยว เป็นต้น

ในขณะที่การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวและประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นยังมีอยู่ค่อนข้างจำกัด ผลเสียที่เกิดจากการพัฒนาก็ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญต่อแหล่งท่องเที่ยวแพ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเสียงรบกวนของแพคิสโก้ ความไม่เป็นระเบียบในการจอดแพ การคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยขณะเดินทางท่องเที่ยว อีกทั้งปัญหาขยะมูลฝอย และคุณภาพของน้ำในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีสาเหตุจากการขาดระบบการบำบัด และการรองรับสิ่งปฏิกูลของแพท่องเที่ยว (ตารางที่ 4.14) ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ยังคงเป็นปัญหาหลักที่พบเห็นได้ทั่วไป และเป็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปสามารถรับรู้ได้

2. การประเมินในระดับของชุมชน

ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ บางส่วนเห็นว่าเป็นผลดีต่อชุมชนอีกด้วย แต่ในด้านการยอมรับถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่า ผู้นำชุมชนบางส่วนมองเห็น

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อสภาพปัญหา
ที่เกิดขึ้นกับแพท่องเที่ยว

สภาพปัญหาของแพ	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว (ร้อยละ)	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
แหล่งน้ำเริ่มเน่าเสีย	54.9	45.1
เสียงอึกทึก	69.0	31.0
ขาดสวัสดิภาพและความปลอดภัย	59.3	40.7
การจอดแพไม่เป็นระเบียบ	44.2	55.8
ภูมิทัศน์เดิมถูกเปลี่ยนแปลงไป	76.1	23.9
ขยะมูลฝอย	15.1	-

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเพียง ในระดับเริ่มต้นเท่านั้น อีกทั้งความรุนแรงของปัญหายังอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งแท้ที่จริงแล้ว ผลเสียที่มีต่อสภาพแวดล้อมนั้น อาจไม่แสดงผลกระทบที่รุนแรงออกมาทันที

ปัญหาที่เด่นชัดในส่วนของทางท่องเที่ยวแพ ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่กระทำโดยส่วนรวมมากกว่าจะเป็นการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา เช่น ปัญหาการจอดแพซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ ได้มองข้ามความเป็นระเบียบและความปลอดภัย และปัญหามลพิษของแหล่งน้ำและเสียง ซึ่งแพท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ไม่สามารถรับรู้ถึงผลเสียที่เกิดขึ้นในภาพรวม เพราะส่วนใหญ่ เป็นเพียงการรับรู้ในส่วนบุคคลที่มีความคิดเห็นว่า ยังไม่ก่อให้เกิดผลเสียที่เป็นอันตรายต่อสภาพแวดล้อมได้มากมายนัก⁴

ในส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้บริหาร ซึ่งมีความคิดเห็นต่อสิ่งที่เกิดขึ้นว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นมิใช่เป็นเพียงแคปัญหาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่กลับเป็นปัญหาของพื้นที่โดยส่วนรวมสืบเนื่องจากความรับผิดชอบและการปฏิบัติ ทำให้สามารถที่จะมองเห็นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน⁵

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ปัญหาของแพท่องเที่ยวที่สำคัญเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ท่องเที่ยวมาเป็นเวลานานแล้ว ต่างมีผลกระทบที่แตกต่างกันไปในแต่ละระดับซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาต่อแพท่องเที่ยวทั้งสิ้น ปัญหาเหล่านั้น ได้แก่⁶

⁴สัมภาษณ์ ประชา โพธิพิพิธ, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 2 จังหวัดกาญจนบุรี, 10 กุมภาพันธ์ 2539.

⁵สัมภาษณ์ ลักษณะ ชุ่มกมล, ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขื่อนเขาแหลม-ปฏิบัติการ, 7 กุมภาพันธ์ 2539.

⁶สัมภาษณ์ นางเยาว์ พริงสำภู, เจ้าหน้าที่ภูมิภาคสาขากาญจนบุรี, 26 ธันวาคม 2539.

2.1 ปัญหาการเพิ่มจำนวนของแพ

สาเหตุ : สืบเนื่องจากการพัฒนา และการเจริญเติบโต ของธุรกิจแพท่องเที่ยว ทำให้มีการเพิ่มจำนวนของแพที่ไม่ได้มาตรฐาน

ผลกระทบ : ก่อให้เกิดการเพิ่มจำนวนแพท่องเที่ยว กีดขวางลำน้ำ และไม่สามารถที่จะตรวจสอบมาตรฐานของแพได้อย่างทั่วถึง

2.2 ปัญหาเสียงรบกวน

สาเหตุ : เกิดจากกิจกรรมของแพคิสโก้ กล่าวคือ แพเปิดเสียงดังเกินไป (มาตรฐานของเสียงที่เปิด ไม่เกิน 100 เดซิเบล ในระยะ 50 เมตร และ ระดับเสียงไม่เกิน 85 เดซิเบล ในระยะ 7.5 เมตร) การเปิดเสียงดังเกินเวลาที่กำหนด (24.00 น.) และการเปิดเสียงในเขตชุมชน

ผลกระทบ : เป็นการรบกวนบริเวณชุมชน และเป็นผลต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวโดยรวม

2.3 ปัญหาด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย

สาเหตุ : เนื่องมาจากการเพิ่มจำนวนของแพที่ไม่ได้มาตรฐาน และขาดการบำรุงรักษาความมั่นคงแข็งแรง มีการบรรทุกนักท่องเที่ยวมากเกินไปที่แพจะรองรับได้ ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือชูชีพ อุปกรณ์ผจญเพลิง

ผลกระทบ : ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตขึ้น ก่อให้เกิดผลเสียในด้านภาพพจน์และชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

2.4 ปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

สาเหตุ : แพท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล เช่น ขยะสิ่งโสโครกและสิ่งปฏิกูล แพบางแพไม่มีถังเก็บหรือภาชนะรองรับ

ผลกระทบ : ก่อให้เกิดปัญหาขยะและของเสียในแหล่งน้ำ ทั้งในด้านของคุณภาพแหล่งน้ำและทัศนียภาพ

2.5 ปัญหาการจอดแพ

สาเหตุ : เนื่องจากการเพิ่มจำนวนของแพ และผลจากการขยายตัวของกิจการ ขาดการจัดระเบียบที่รัดกุมในการปฏิบัติ

ผลกระทบ : ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในแหล่งท่องเที่ยว เกิดความแออัดและขาดความคล่องตัวในการสัญจร ไม่สามารถเข้าถึงแพท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง แพลงบางหลังมีการจอดในลักษณะของแพประจำที่รวมทั้งทัศนียภาพของแหล่งน้ำที่เสียไป

กล่าวโดยสรุป สภาพการณ์ทางด้านการท่องเที่ยวแพจังหวัดกาญจนบุรี มีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น สามารถคาดการณ์ได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ต่างมีปัจจัยพื้นฐาน มาตรฐานของการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ รูปแบบของการท่องเที่ยว ระยะเวลาและความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนของแบบแผนการท่องเที่ยว ซึ่งหมายความถึง ลักษณะในการประกอบกิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยว โดยที่รูปแบบของกิจกรรม จะแตกต่างกันไปตามสถานที่และลักษณะของแพท่องเที่ยว แต่ก็มีได้ทำให้บทบาทของการท่องเที่ยวเพิ่มเติมแบบแผนที่แตกต่างกันไปมากนัก ซึ่งพบว่า การประกอบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวแพในแต่ละพื้นที่ ส่วนแล้วแต่มีรูปแบบของกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งการให้บริการของผู้ประกอบการ ที่จะตอบสนองการบริการในหลาย ๆ รูปแบบแก่ผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยว ทำให้กิจกรรมของแพท่องเที่ยวไม่มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในส่วนนี้

สำหรับทางด้านผลกระทบจากการท่องเที่ยวนั้น นักท่องเที่ยวต่างมีส่วนในการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีความพอใจในผลที่ได้รับจากกิจกรรมนั้น ๆ อีกทั้งพื้นที่ดังกล่าวสามารถให้ประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว เพราะกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว สามารถอำนวยความสะดวกและให้บริการตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวได้เต็มที่ เป็นที่สังเกตว่า ผลที่ได้รับจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวได้รับระหว่างการท่องเที่ยว มักจะเป็นผลของกิจกรรมที่เป็นผลกระทบต่อนักท่องเที่ยว ในลักษณะที่นักท่องเที่ยวสัมผัสได้โดยตรง เช่น เสียงรบกวน สิ่งปฏิกูลที่มองเห็น ทัศนียภาพที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น

ตามที่ได้ทราบกันแล้วว่า แพทองเที่ยวนั้นเปรียบเสมือนหนึ่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเข้าไปเยี่ยมชมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของการเติบโตทางด้านการเศรษฐกิจของจังหวัด การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ย่อมจะมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่โดยรวม หากแต่แนวทางนั้นจะต้อง เป็นสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม สภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับแพทองเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีนั้น ก็จะมีผลต่อสภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดอีกด้วยเช่นกัน

ปัจจุบันแพทองเที่ยว มิใช่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมได้อยู่ตลอดเวลา และไม่มีแนวโน้มว่าจะสามารถดำรงอยู่ได้โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหา ภายใต้การพัฒนาที่เกิดขึ้น แรงผลักดันและการสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น การลงทุน การส่งเสริมจากองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงแรงสนับสนุนจากพื้นที่ เช่น สภาพแวดล้อม สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อันจะเป็นองค์ประกอบหลักต่อการดำเนินธุรกิจของแพทองเที่ยว หากแต่การเปลี่ยนแปลงจะมีผลต่อการพัฒนาต่อไปในอนาคตหรือไม่ ยังไม่สามารถที่จะตอบได้ เพราะการมุ่งเน้นแต่การพัฒนาเพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่เกิดขึ้น ย่อมทำให้การพัฒนานั้นไม่สามารถที่จะบรรลุผลได้อย่างเต็มที่

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น ย่อมเป็นตัวกำหนดความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ หากแต่สิ่งที่เกิดขึ้นในทุกวันนี้ ก็สามารถที่จะมองได้ถึงเหตุการณ์ต่อไปในภายหน้าได้ว่า จะก่อให้เกิดปัญหาได้หลาย ๆ อย่าง แนวโน้มของปัญหาที่เกิดขึ้น ย่อมมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลาย ๆ ประการ เช่น ประการแรก เป็นผลมาจากการเพิ่มจำนวนของแพในแหล่งท่องเที่ยว สิ่งนี้เป็นส่วนในการตอบสนองแก่นักท่องเที่ยวทางด้านการให้บริการ เป็นส่วนที่สำคัญสำหรับการขยายตลาดและการรองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น เป็นผลดีต่อการท่องเที่ยวของพื้นที่ แต่บางครั้ง การเพิ่มจำนวนของแพทองเที่ยวจะนำไปสู่ปัญหาความไม่แน่นอนของที่ตั้งแพ ซึ่งจะเกิดการกระจายมลพิษไปยังที่ต่าง ๆ ทำลายบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและเป็นธรรมชาติ ประการที่สอง สืบเนื่องมาจากการเพิ่มจำนวนของแพ นั่นก็คือ ขาดการควบคุมและระมัดระวังที่เหมาะสม สิ่งนี้เองที่เป็นเหตุให้แพทองเที่ยวมีความไม่แน่นอน มีการพัฒนาที่ไม่เต็มรูปแบบเท่าที่ควร อีกทั้งเป็นการประกอบการที่ไม่เด่นชัด ในลักษณะขององค์กรที่ชัดเจน ส่งผลให้การปรับปรุงและการพัฒนากระบวนมาตรฐานในการบริการ เป็นไปอย่างตามมีตามเกิด และหากไม่มีเหตุการณ์ที่ผิดพลาดแล้วจะไม่มีกรณีกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติ อีกทั้งการที่ไม่มีรูปแบบของ

ความเด่นชัดนี้เองทำให้ไม่มีองค์กรของรัฐหรือเอกชน เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง (ปัจจุบันสำนักงานเข้าทำฯ เป็นเพียงผู้ให้อนุญาตในการประกอบการ บางครั้งมีหน้าที่ในการดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมตามที่ควรจะเป็น) รวมทั้งการขาดกำลังเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ไม่สามารถควบคุมดูแลได้ทั่วถึง

ประการสุดท้าย ก็คือ จิตสำนึกของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวดูถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะถ้าหากขาดสิ่งนี้แล้ว จะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่เพียงแต่ผู้ประกอบการที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาก็ได้เท่านั้น นักท่องเที่ยวเองก็มีส่วนร่วมในการร่วมมือเช่นกัน เพราะปัญหาที่มีอยู่ต่างก็มีผลเสียต่อทั้งสองฝ่ายหรือไม่ก็มากไปกว่านั้น

สรุปแล้วก็คือ สิ่งที่เกิดขึ้นสามารถที่จะกำหนดทิศทางให้เป็นไปได้ทั้งในด้านบวกและด้านลบ การปฏิบัติของแต่ละกลุ่มแต่ละบุคคล ต่างก็ไม่หวังที่จะก่อให้เกิดผลเสียแต่หากสิ่งทีกระทำได้เป็นเพียงความรับผิดชอบ และตระหนักถึงสิ่งที่ไม่มากไปกว่าการตัดดวงผลประโยชน์